

Таня

Панас Висікан

Тані було всього сім років, як її маму послали з колгоспу на курси в місто.

Але Таня не залишилась одна. Мама відвезла її аж до бабусі в сусіднє село, а сама щотижня приїжджала в гості. З бабусею Тані жилося непогано. Влітку вона часто бігала до ставка, щоб поганяти гусей або ж покупатись і потім полежати проти сонечка на гарячій пісочку. Іноді вона рвала молоденьку травичку для кролів і годувала їх сама.

Так літо швидко промайнуло, і настала зима. Зла хуртовина замела всі знайомі доріжки, загнала гусей додому і намела снігу під хатою цілі кучугури.

Таня дуже любила книжечки з цікавими малюнками. Одного разу вона пішла до своєї подружки Олі і засиділась у неї до пізнього вечора. Оля прочитала їй, як дід Мороз трусив кожух, а на землю падав пух. Тані це дуже сподобалось. Адже вона ще не вміла сама читати, тому слухала все, що ;чи-тала Оля. Таня навіть плакала, як дізналась, що Сіра Шийка залишилась одна зимувати з хворим крилом, а Лисичка хотіла її впіймати в ополонці і з'їсти.

Було дуже цікаво, йти не хотілося, тому Таня запізнилась і прийшла додому, вже як зовсім посутеніло.

Бабуся якраз топила піч і готувала вечерю. Таня швидко проззулась і залізла на теплу лежанку.

— Де це ти була? — запитала згодом бабуся.

— Хіба мама була вдома?—здивувалась Таня.

— А так, була,— сердито відповіла бабуся,— дуже хотіла тебе бачити і не побачила, розсердилась та й поїхала до міста. Тепер думає, що ти не любиш її.

Таня глянула на бабусю і насупилась.

— Де ти бігала? — допитувалась бабуся.

— Я була в Олі,— відповіла Таня.

— Хіба ж можна цілий день сидіти, тепер мама до нас ніколи не приїде, бо ти не любиш її і не слухаєш мене,— мовила бабуся, пораючись біля печі.

Таня мовчала. Повечеряла і лягла спати. Але заснути довго не могла. "Невже й справді мама думає, що я не люблю її?" міркувала вона, прислухаючись до хуртовини, яка завивала в димарі і сипала, неначе пшоном, мерзлим снігом у вікна...

Ранком завірюха вщухла.

Виглянуло сонечко із-за високих гір, розсипало по снігу своє червоне проміння, і знов сховалось за хмари, що пливли над обрієм.

Бабусі в хаті не було—вона пішла прочищати доріжки від снігу.

Таня вже не спала. Лежала і думала. Пригадалось їй чомусь, як ходили вони з мамою влітку на луг. Мама тоді гребла сіно, а вона бігала між кущами і знайшла на гілці невеличке гніздечко з трьома яєчками. Хотіла забрати, а мама заборонила. Але Таня крадькома забрала їх і побила.

Тепер їй жаль стало. Адже вона обманула маму, не послухала...

Знадвору повернулася бабуса. Вона думала, що Таня спить і, тихо похукавши на руки, заходила біля печі.

Таня встала, заплела косички і вмилася. Бабуса почастивала її гарячими млинцями з сметаною і дозволила йти гуляти на ковзанку.

Вийшовши на вулицю, Таня зустріла Олю. На ній були нові чобітки і червоні рукавички.

— Слухай, Олю,— шепнула Таня,— це тобі мама купила?

— Авжеж, мама,— відповіла Оля,— я її завжди слухаюсь, за це й купила.

Таня важко зітхнула.

Оля забралась на гірку і довго спускалась на саночках з друзями. Всі вони весело кричали, гралися снігом, лише одна Таня стояла мовчки, мов сирота. Чомусь їй було зовсім не весело.

"А що як піти аж до мами в місто?" подумала вона і поглянула на широку слизьку дорогу, яка простяглась між крутими горами і ховалась далеко в степу.

Не роздумуючи, вона повернула і... пішла.

Таня ще ніколи не була в місті, але не боялась іти, адже там живе її мама.

Таня вийшла у широкий степ. Навкруги білів сніг, лише далеко, ледве видно, стояла одинока верба, одна на весь степ, а за нею чорніла скирта соломи.

Таня звела комір і застібнула всі гудзики на пальті, щоб не було холодно. По дорозі мовчки стрибали червоногруді снігурочки і чубаті "сусідки". Вони зовсім не боялись Тані, підпускали її так близько, що можна було навіть вхопити їх рукою. Навкруги літали ворони й сороки. Вони, навпаки, кричали, неначе хотіли налякати Таню, але самі боялись її, тому що втікали далеко від неї і ні разу не сідали на землю.

Незабаром повалив лапатий сніг. Навкруги все зарябіло.

Таня насунула платок на самі очі, а руки сховала в рукава. Наблизившись до верби, зупинилась.

Зблизька верба здавалась старою, сивою бабою з дерев'яною ногою, про яку розповідала в —казці бабуса. Похилилася над шляхом — от-от упаде.

"А що як тільки я підійду до неї, а вона й справді впаде", подумала Таня і обійшла вербу.

Раптом на дорогу вибігло щось невеличке з гострими вухами і куцим хвостом. Воно враз підняло свої вушка, стало на задні лапки і позирнуло на Таню.

— Чи не вовк? — тихенько шепнула Таня і зупинилась.

Але відразу впізнала зайчика. Він перебіг через дорогу і поскакав у степ. Пройшовши ще кілька кроків, Таня озирнулася.

— Стоїть, не падає,— сказала, глянувши на вербу, і витерла спітніле личко.

Незабаром сніг перестав. Навкруги знов розляглося безкрає, широке снігове море. Тані чомусь захотілося спати.

Порівнявшись з скиртою, вона зупинилась. Біля скирти не було нікого, крім горобців, які греблися в ній і цвірінчали. З одного боку хтось брав солому і вискуб

невеличке кубельце. Таня залізла в нього, зігнулась калачиком і незчулась, як швидко заснула.

Вітер тихенько шелестів соломою. Тані снилось, що вона вже прийшла в місто і зустріла маму. Мама дуже зраділа, взяла її на руки і поцілувала. Незабаром сон швидко змінився: враз піднялась велика завірюха, вхопила маму і понесла полем, а чийсь суворий голос закричав над вухом: "А хто це тут лежить у соломі?"

Таня злякалась і прокинулась. Вона спершу нічого не зрозуміла. Якийсь незнайомий сивий дідуган держав її на руках. Його чорні очі лагідно дивилися з-під густих брів на Таню, а колюча борода торкалась її обличчя.

— А чия ти? — запитав дідусь.

Таня мовчала. Потім схаменулась і закричала, вириваючись з його рук. Дід обережно поставив її під скиртою, потім насмикав соломи ключкою, наклав повний віз і, взявши Таню, силоміць посадив зверху та й поїхав до села.

Таня спершу плакала, а потім замовкла і прилягла на соломі.

"А як же мама? — думала вона. — Невже оце більше я ніколи її не побачу?"

Надворі смеркалося. Коні швидко добрались до села і дід, дізнавшись нарешті від Тані, чия вона, під'їхав до самої хати і погукав бабусю.

Бабуся, побачивши Таню, сплеснула руками:

— Ой, лишенько, де ж це ти була?.. А ми хвилювалися, думали — пропала...

Бабуся ще говорила щось, звертаючись до діда, той відповідав, але Таня вже нічого не чула. Скочивши з воза, вона стрімголов бігла до ґанку. Там, посміхаючись і простягаючи їй назустріч руки, стояла... мама.

— Де ж це ти, доню, була? — сказала мама, пригортаючи до себе Таню. — Я ще в обід приїхала з міста автомашиною. Так поспішала побачити свою маленьку Тетянку, а вона...

— А вона, горе ти моє, — скрикнула бабуся, якій дід уже все розповів, — а вона помандрувала аж за село в степ... Чи ви бачили! Це, якби не дід Свирид, замерзла б дитина...

Мама здригнулась і перелякано подивилась на Таню. А Таня міцно обняла її за шию і тихо, ледве чутно, прошепотіла:

— Я хотіла піти до міста і сказати, що я тебе дуже, дуже люблю...